

Zbierka cirkevnoprávných predpisov

Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku

Ročník 29

27. mája 2022

Čiastka 6/2022

OBSAH:

8/2022

Oznámenie, ktorým sa v zmysle ust. § 6 cirkevného ústavného zákona č. 6/2000 publikuje enunciát stanoviska Osobitného senátu Generálneho súdu ECAV na Slovensku č. OS-GS – (2)/2022

9/2022

Štatút Podporného cirkevného fondu

8/2022

Oznámenie,
ktorým sa v zmysle ust. § 6 cirkevného ústavného zákona č. 6/2000
publikuje enunciát stanoviska Osobitného senátu Generálneho súdu ECAV na Slovensku
č. OS-GS – (2)/2022

S t a n o v i s k o
v mene ECAV na Slovensku

Osobitný senát Generálneho súdu ECAV na Slovensku zložený podľa ust. § 4 cirkevného ústavného zákona č. 6/2000 z predsedu Mgr. Branislava Juráša, podpredsedu Mgr. Daniela Košťala, generálneho právneho zástupcu JUDr. Ivana Syrového, PhD. (administrátor), predsedníčky právneho výboru JUDr. Ing. Andrey Hasprovej, sudcov Mgr. Mateja Alcnauera, Mgr. Jany Jušíkovej, PhDr. Michala Terraia a Igora Hana na neverejnom zasadnutí dňa 25. 4. 2022

na žiadosť: Zboru biskupov ECAV na Slovensku

vo veci: výklad cirkevnoprávných predpisov

1. Je možné duchovnému (ordinovanému), ktorý bol zbavený práva vykonávať kňazskú službu rozhodnutím disciplinárneho orgánu ECAV, udeliť kánonickú misiu na vyučovanie evanjelického náboženstva na školách?
2. Je možné na neho nahliadať ako na laika?

zaujal toto

s t a n o v i s k o :

Vychádzajúc z výkladu položených otázok na základe žiadosti Zboru biskupov Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku zo dňa 10. februára 2022 sme dospeli k záveru, že duchovnému, ktorý bol zbavený práva vykonávať kňazskú službu rozhodnutím disciplinárneho orgánu ECAV, je za určitých podmienok možné udeliť kánonickú misiu na vyučovanie evanjelického náboženstva na školách. Na takéto rozhodnutie je oprávnený dištriktuálny biskup, resp. príslušný senior, ktorý rozhoduje v súlade s cirkevnoprávnymi predpismi podľa voľnej úvahy. Dištriktuálny biskup, resp. príslušný senior je pri rozhodovaní o udelení kánonickej misie povinný dôsledne zvážiť všetky skutočnosti podstatné pre posúdenie vhodnosti osoby, ktorej má byť udelená kánonická misia, predovšetkým je povinný prihliadnuť a v každom prípade jednotlivo vyhodnotiť, či udelené disciplinárne previnenie nebráni splneniu podmienky odbornosti a všeobecnej vhodnosti udelenia kánonickej misie takejto osobe.

Na tohto duchovného je možné nahliadať ako na laika.

Právne východiská stanoviska:

1. Ústava ECAV

2. Čl. 41 až 45 Cirkevného ústavného zákona č. 1/1993
3. § 9 ods. 2 cirkevného zákona č. 6/2010

Odôvodnenie:

1. Cirkevné predpisy vo svojom účinnom znení neposkytujú výslovnú odpoveď na vyššie položenú otázku. Nenájdeme v nich totiž explicitne upravené, či pedagogickú činnosť môžu vykonávať aj kňazi, ktorým bolo uložené disciplinárne opatrenie, v tomto konkrétnom prípade odňatie práva vykonávať kňazskú službu. Disciplinárne opatrenia na základe cirkevného zákona č. 3/2004 o disciplinárnych previneniach, je možné ukladať len za previnenia výslovne označené vo vyššie spomínanom zákone. Ku skutkovým podstatám jednotlivých disciplinárnych previnení:

a) konanie proti vierovyznaniu cirkvi, b) porušovanie pravidiel mravného života, c) konanie poškodzujúce dobré meno cirkvi, d) porušovanie povinností uložených cirkevnými právnymi predpismi, e) nerešpektovanie rozhodnutí COJ, disciplinárnych opatrení disciplinárnych orgánov a rozhodnutí cirkevných súdov, f) nedodržiavanie bohoslužobných predpisov, g) znevažovanie predstaviteľov cirkvi a jej funkcionárov, h) narušovanie bratského spolunažívania v cirkvi, i) rozvod manželstva kňaza, j) odmietnutie prijať ustanovenie za námesného farára, kaplána alebo diakona, k) porušenie parochiálneho práva, l) krivé obvinenie podaním na súd (cirkevnoprávny, občianskoprávny alebo trestnoprávny); v prípade ospravedlnenia sa nie je takéto konanie disciplinárnym previnením, m) právoplatné odsúdenie predstaviteľa cirkvi a jej funkcionára v trestnom konaní, n) nevyužívanie sviatostí a požehnávacích bohoslužobných výkonov v ECAV cirkevnými predstaviteľmi, o) neplatenie cirkevného príspevku, p) neoznámenie skutočností v konaní súdu alebo disciplinárnemu orgánu, ktorý o to požiadal)

ale nie je automaticky priradené aj disciplinárne opatrenie. Vzhľadom na výpočet disciplinárnych opatrení v § 6 ods. 1 daného zákona:

a) napomenutie b) verejné napomenutie c) peňažná pokuta do výšky 330 eur d) zastavenie výkonu funkcie až na dobu 6 mesiacov e) odvolanie z funkcie f) odňatie práva vykonávať kňazskú a diakonskú službu v rámci ECAV na Slovensku g) podmienené vylúčenie z cirkvi h) vylúčenie z cirkvi

je možné konštatovať, že ich poradie je uvedené od menej prísnych opatrení až po to najprísnejšie (vylúčenie z cirkvi). Pri výpočte disciplinárnych previnení ale podobný znak nenájdeme. Je tak na zvážení disciplinárneho orgánu, aký postih za dané zavinené konanie alebo opomenutie konania uloží. Orgán oprávnený rozhodovaním tak môže na základe vlastného názoru posúdiť stupeň závažnosti previnenia o ktorom rozhoduje, a následne k nemu aj priradiť vhodné disciplinárne opatrenie. Odňatie práva vykonávať kňazskú a diakonskú službu v rámci ECAV na Slovensku patrí k najprísnejším disciplinárnym opatreniam. Je možné predpokladať, že udelenie takéhoto postihu bude reakciou na závažné porušenie cirkevnej disciplíny. Osobitný senát Generálneho súdu ECAV sa v tejto súvislosti zaoberal otázkou, či je z eticko-morálneho hľadiska, ale aj z hľadiska poslania a úlohy ECAV vhodné, aby kňaz, ktorému bolo za závažné disciplinárne previnenie odňaté právo vykonávať službu, vyučoval náboženstvo na školách.

Osobitný senát Generálneho súdu ECAV posudzoval predmetnú otázku vo vzťahu k vybraným disciplinárnym previneniam, za ktoré môže byť uložené disciplinárne opatrenie odňatia práva vykonávať kňazskú a diakonskú službu.

Je zrejmé, že v tejto súvislosti možno hovoriť len o veľmi závažných disciplinárnych previniach. Medzi tieto bude patriť najmä konanie proti vierovyznaniu cirkvi, porušovanie pravidiel mravného života alebo konanie poškodzujúce dobré meno cirkvi. Pri rozhodovaní Osobitného senátu Generálneho súdu ECAV uvažoval senát v intenciách úlohy a poslania ECAV, ktorou je najmä šíriť evanjelium Ježiša Krista, vyznávať vieru v trojjediného Boha, svedčiť o Ňom a vstúpiť vieru do vedomia všetkých ľudí, najmä mladej generácie a slúžiť svojim členom službami Božími, prisluhovaním slova a sviatostí, náboženskou výchovou a poskytovaním duchovnej starostlivosti.

V zmysle § 9 ods. 1 cirkevného zákona č. 6/2010 o evanjelickom cirkevnom školstve a vyučovaní náboženstva predmety evanjelické a. v. náboženstvo a náboženská výchova – evanjelická vyučujú učitelia s odbornou a pedagogickou spôsobilosťou podľa právnych predpisov SR, ktorí majú kánonickú misiu.

Zákon ako základnú požiadavku pre vyučovanie evanjelického náboženstva na školách ako také uvádza splnenie podmienky odbornej a pedagogickej spôsobilosti osoby, ktorá má evanjelické náboženstvo vyučovať.

Podľa § 9 ods. 2 cirkevného zákona č. 6/2010 o evanjelickom cirkevnom školstve a vyučovaní náboženstva je oprávnený udeľovať kánonickú misiu na vyučovanie evanjelického náboženstva na stredných školách príslušný dištriktuálny biskup. Na základných a materských školách má toto oprávnenie príslušný senior. Samotný proces udeľovania a odnímania kánonickej misie ale v cirkevných predpisoch upravený nie je. V zmysle vyššie uvedeneho zákonného ustanovenia sme dospeli k záveru, že udelenie kánonickej misie na vyučovanie evanjelického náboženstva závisí výlučne na zvážení oprávnenej osoby (dištriktuálny biskup/senior), či v konkrétnom prípade kánonickú misiu na vyučovanie evanjelického náboženstva na školách udelí alebo nie.

Samotné udelenie kánonickej misie podlieha voľnej úvahe osoby oprávnenej rozhodovať o udelení kánonickej misie. Táto voľná úvaha nie je absolútna, je obmedzená vhodnosťou, odbornosťou a pedagogickou spôsobilosťou osoby, ktorej má byť kánonická misia udelená.

Osoba, ktorej bola udelená kánonická misia na vyučovanie evanjelického náboženstva na školách musí z hľadiska poslania a úloh ECAV bezpodmienečne spĺňať morálne a etické predpoklady na naplnenie úloh ECAV a odovzdania posolstva ECAV študentom. Osobitný senát Generálneho súdu ECAV je v tomto smere bezpochyby presvedčený, že v určitých prípadoch disciplinárnych previnení, napr. v prípade porušovania pravidiel mravného života nebudú dané predpoklady naplnené. Umožnením vyučovania evanjelického náboženstva na školách takouto osobou by mohlo ohroziť poslanie a povesť ECAV, čo je nežiadúce.

V konečnom dôsledku je teda na dištriktuálnom biskupovi, resp. seniorovi, či kánonickú misiu takejto osobe udelí. V každom prípade by mal ale zohľadniť závažnosť disciplinárneho previnenia, recidívu, ako aj čas, ktorý ubehol od dopustenia sa disciplinárneho previnenia. Ak by udelenie kánonickej misie takejto osobe ohrozilo poslanie a povesť ECAV, kánonická misia takejto osobe nemôže byť udelená.

Osobitný senát Generálneho súdu ECAV konštatuje, že právna úprava de lege lata je vzhľadom k vyššie uvedenému nevyhovujúca. Je na zvážení zákonodarného orgánu ECAV, aby právna úprava de lege ferenda vhodne upravila dodatočné podmienky pre kánonickej misie vyučovania evanjelického náboženstva na školách.

2. Články 41 až 45 Cirkevného ústavného zákona č. 1/1993, taxatívne uvádzajú osoby patriace do duchovného stavu. Osoba uvedená vo výkladovej otázke, teda kňaz zbavený práva vykonávať kňazskú službu, nie je uvedený medzi osobami v článkoch 41 až 45 Cirkevného ústavného zákona č. 1/1993 a teda mu nemožno priznať príslušnosť k duchovnému stavu.

Poučenie:

Toto stanovisko je konečné a nemožno sa proti nemu odvolať. Toto stanovisko je záväzné pre ECAV, všetky jej cirkevné organizačné jednotky aj pre všetkých členov ECAV.

Mgr. Branislav Juráš, v. r.
Predseda Generálneho súdu
ECAV na Slovensku

9/2022**Štatút
Podporného cirkevného fondu****Článok I
Názov fondu**

Podporný cirkevný fond Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku (ďalej len fond).

**Článok II
Zriaďovateľ fondu**

Zriaďovateľom fondu je Generálne presbyterstvo Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku.

**Článok III
Účel fondu**

Účelom fondu je podpora sociálne slabých rodín duchovných, mladých rodín duchovných, rodín so školopovinnými a študujúcimi deťmi, vdov a vdovcov po zomrelých duchovných a duchovných na dôchodku.

**Článok IV
Zdroje tvorby fondu**

Fond sa naplňuje z nasledovných zdrojov:

- a) dobrovoľné príspevky duchovných ECAV na Slovensku
- b) ofery a milodary určené na podporu fondu
- c) výnosy z akcií a podujatí organizovaných na podporu fondu
- d) príspevok z rozdelenia zisku ECAV schváleného synodou ECAV

**Článok V
Správca fondu**

1. Fond spravuje správna rada v zložení:
 - a) riaditeľ GBÚ ECAV na Slovensku – predseda správnej rady
 - b) vedúci BÚ VD ECAV na Slovensku – podpredseda správnej rady
 - c) vedúci BÚ ZD ECAV na Slovensku – podpredseda správnej rady
 - d) hlavný ekonóm ECAV na Slovensku – člen
 - e) duchovný určený Generálnym presbyterstvom ECAV na Slovensku – člen
 - f) duchovný určený Dištriktuálnym presbyterstvom VD ECAV na Slovensku – člen
 - g) duchovný určený Dištriktuálnym presbyterstvom ZD ECAV na Slovensku – člen
2. Zasadnutie správnej rady zvoláva predseda spravidla 2x do roka, a to v mesiacoch január a júl.

3. Správna rada je uznášaniaschopná, ak sa na zasadnutí zúčastnia aspoň štyria členovia správnej rady.
4. Správna rada rozhoduje nadpolovičnou väčšinou hlasov prítomných členov; v prípade rovnosti hlasov je rozhodujúci hlas predsedu správnej rady.
5. V prípade potreby je možné rozhodnúť na základe písomného vyjadrenia členov rady; v tom prípade je však uznesenie platné, len ak sa všetci členovia správnej rady vyjadrili súhlasne.

Článok VI

Rozhodovanie o použití prostriedkov z fondu

1. Žiadateľ o finančný dar z fondu (ak nie je uvedené inak) musí byť dobrovoľným prispievateľom do fondu vo výške najmenej 1 % z čistej mzdy po dobu minimálne 6 predchádzajúcich mesiacov.
2. O použití prostriedkov z fondu rozhoduje správna rada na základe písomnej žiadosti žiadateľa. Žiadosť s príslušnými prílohami predkladá žiadateľ správnej rade prostredníctvom GBÚ písomne v termínoch do 31. 12. a do 30. 6.
3. Správna rada žiadateľovi spĺňajúcemu podmienky podľa bodu 1 a 2 môže priznať:
 - a) finančný dar na dieťa žiadateľa vo veku do 1 roku pri príležitosti jeho Krstu svätého, zdokladovaného kópiou krstného listu – vo výške maximálne 140 €/dieťa
 - b) finančný dar na nákup školských pomôcok pre dieťa počas plnenia povinnej školskej dochádzky – vo výške maximálne 70 €/dieťa/školský rok
 - c) finančný dar na dieťa žiadateľa vo veku do 15 rokov pri príležitosti jeho confirmácie, zdokladovanej kópiou Rozpomienky na confirmáciu – vo výške maximálne 70 €/dieťa
 - d) finančný dar na štúdium nezaopatreného dieťaťa sústavne sa pripravujúceho na povolanie štúdiom, čo žiadateľ zdokladuje potvrdením o návšteve školy (maximálne do dovŕšenia 25 rokov veku) – vo výške maximálne 140 €/dieťa/rok
 - e) finančný dar pri uzatvorení manželstva žiadateľa, čo zdokladuje sobášnym listom maximálne 170 €/novomanžela (novomanželku)
 - f) finančný dar na Vianoce deťom ovdovelého žiadateľa – maximálne 70 €/dieťa/rok
4. Správna rada fondu je oprávnená bez toho, aby sa skúmali náležitosti bodu 2, na návrh personalistiky GBÚ vyplatiť prispievateľovi do fondu finančný dar pri jeho preukázanej práceneschopnosti vo výške maximálne 140 € za každý celý kalendárny mesiac, v ktorom bol práceneschopný.
5. Správna rada fondu je oprávnená bez toho, aby sa skúmali náležitosti bodu 1 a 2, na návrh personalistiky GBÚ vyplatiť:
 - a) finančný dar vo výške maximálne 300 € duchovným na dôchodku, ktorí sú mimo pracovného pomeru s ECAV, pri príležitosti okrúhleho jubilea ich ordinácie (násobok 5 rokov) na vykrytie cestovných, ubytovacích, stravovacích a iných nákladov spojených s ich účasťou na slávnosti pripomienky ordinačných jubileí
 - b) finančný dar vo výške 300 € pozostalej manželke/manželovi pri smrti duchovného v pracovnom pomere s ECAV (vrátane pracujúceho dôchodcu)
 - c) finančný dar vo výške 200 € pozostalej manželke/manželovi po pohrebe duchovného/duchovnej na dôchodku
6. Správna rada žiadateľovi, ktorý spĺňa podmienky podľa bodu 1 a 2, a rodina ktorého je v hmotnej núdzi, môže na obdobie pol roka priznať finančný dar maximálne 140 € mesačne. Žiadateľ je oprávnený o tento finančný dar žiadať opakovane. Hmotná núdza rodiny

sa pre potreby rozhodovania o použití zdrojov z fondu počíta ako rozdiel medzi príjmami rodiny a výdavkami rodiny. Rodina žiadateľa je v hmotnej núdzi, ak je tento rozdiel záporný.

6.1. Výdavky rodiny sú súčtom:

- a) 1,7-násobku životného minima žiadateľa určeného podľa § 2 písmeno a) zákona 601/2003 Z. z.
- b) 1,7-násobku životného minima manžela/manželky žiadateľa určeného podľa § 2 písmeno b) zákona 601/2003 Z. z.
- c) 1,7-násobku životného minima každého nezaopatreného dieťaťa žiadateľa určeného podľa § 2 písmeno c) zákona 601/2003 Z. z.
- d) preukázateľných nákladov na bývanie (nájomné, náklady na vykurovanie, elektrickú energiu a náklady na vodné a stočné), pokiaľ nie sú poskytované bezplatne príslušnou COJ.

6.2. Príjmy rodiny sú súčtom:

- a) príjmu žiadateľa (preukázaného potvrdeniami o všetkých príjmoch žiadateľa – výpisom z daňového priznania alebo ročného zúčtovania dane z príjmov, dokladom o sociálnej podpore, potvrdením o výške poberaného dôchodku, potvrdením o výške podpory v nezamestnanosti a podobne)
- b) príjmu manžela/manželky žiadateľa doloženého podobne, ako je doložený príjem žiadateľa
- c) ďalších príjmov žiadateľa z cirkevného zboru, v ktorom žiadateľ pôsobí (milodary, príspevok na bývanie a podobne):
 - zdokladovaných písomným potvrdením cirkevného zboru alebo
 - zápočtom odhadu príjmu žiadateľa v závislosti od veľkosti cirkevného zboru nasledovne:
 - do 500 členov cirkevného zboru - suma 30 €/mesiac
 - 501 až 1000 členov cirkevného zboru - suma 40 €/mesiac
 - 1001 až 1500 členov cirkevného zboru - suma 60 €/mesiac
 - 1501 až 2000 členov cirkevného zboru - suma 80 €/mesiac
 - nad 2001 členov cirkevného zboru - suma 120 €/mesiac

V prípade žiadateľa inej COJ sa ďalší príjem zdokladuje písomným potvrdením príslušnej COJ.

7. Výška finančného daru všetkým oprávneným žiadateľom na konkrétny účel podľa bodu 3, 4, 5 alebo 6 s výnimkou bodu 5a) je v danom polroku rovnaká pre všetkých oprávnených žiadateľov a závisí od počtu žiadateľov a finančných možností fondu.
8. Raz ročne predkladá správna rada generálnemu presbyterstvu správu o hospodárení fondu v rozsahu, ktorý určí generálne presbyterstvo. Ak je čerpanie fondu v priebehu roku nižšie ako 50 % z jeho ročnej tvorby, môže generálne presbyterstvo na návrh správnej rady rozhodnúť o jednorazovom finančnom dare pre všetkých alebo pre vybrané skupiny duchovných.

Článok VII

Administratíva fondu a podpisové práva

1. Všetku administratívu spojenú s vedením fondu vykonáva Generálny biskupský úrad ECAV (GBÚ).
2. Prostriedky PCF sa evidujú v účtovníctve na samostatnom analytickom účte.
3. Podpisové práva k fondu sú v zmysle podpisového vzoru GBÚ.

Článok VIII

Zrušenie fondu

Rozhodnutie o zrušení PCF prináleží jeho zriaďovateľovi – Generálnemu presbyterstvu ECAV.

Článok IX

Záverečné ustanovenie

1. Štatút fondu bol prijatý uznesením Generálneho presbyterstva ECAV na Slovensku č. 3/08 zo dňa 1. februára 2008, novelizovaný uznesením č. 29/2-2010 zo dňa 9. apríla 2010, uznesením č. 8/1-2012 zo dňa 3. februára 2012, uznesením č. 84/6-2014 zo dňa 3. októbra 2014, uznesením č. 57-3/2016 zo dňa 13. mája 2016, uznesením č. 87/4-2016 zo dňa októbra 2016 a uznesením č. 111-6/2022 zo dňa 20. 5. 2022.
2. Novelizovaný štatút nadobúda platnosť a účinnosť dňom publikovania v Zbierke cirkevno-právnych predpisov.

Bratislava, 20. 5. 2022

Ing. Renáta Vinczeová, v. r.
zástupkyňa generálneho dozorca

Mgr. Ivan Elko, v. r.
generálny biskup